

Sygn. akt VIIIU 1438/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Hanna Witkowska-Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Iwona Lawrenc

po rozpoznaniu w dniu 03 grudnia 2013r. w Gdańsku

sprawy S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o umorzenie należności z Funduszu Alimentacyjnego

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 26 czerwca 2013r. Nr (...), (...)

1. oddała odwołanie,

2. zasądza od S. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

/na oryginale właściwy podpis/

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 czerwca 2013 roku Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. – Likwidator Funduszu Alimentacyjnego odmówił S. M. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością tego funduszu za okres od listopada 1993 roku do kwietnia 2004 roku, w łącznej kwocie 41.081,65 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji S. M. domagał się umorzenia w/w należności, wskazując na bardzo trudną sytuację rodzinną oraz na rynku przewozowym. Wskazał, iż obecnie ma zaległości w opłacie składek na rzecz ZUS i US w Z., a składki osobiste opłaca na bieżąco z bardzo dużym utrudnieniem na czas i w terminie. Ponadto ma na utrzymaniu rodzinę czteroosobową, w tym nie pracującą żonę opiekującą się ich dwójką małoletnich dzieci.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji, wnosząc o jego oddalenie.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie udokumentował, że Fundusz Alimentacyjny w okresie od listopada 1993 r. do kwietnia 2004 r. nieprawidłowo wypłacał w jego zastępstwie świadczenia do rąk E. M. na

rzecz dzieci R. i D. M.. Nie złożył dowodu, który świadczyłby, że nie jest zobowiązany wobec osób uprawnionych do alimentów.

Pozwany podniósł, iż obecna sytuacja finansowa S. M. wynika głównie z problemów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a powoływana we wniosku okoliczność dysponowania ograniczoną ilością środków finansowych nie stanowi podstawy do umorzenia należności. W jego ocenie trudności wskazane przez wnioskodawcę nie mają charakteru trwałego i wobec faktu, iż nie jest on pozbawiony możliwości podejmowania pracy zarobkowej, brak jest podstaw do umorzenia spłaty zadłużenia (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 42-43 akt sądowych).

Na rozprawę w dniu 3 grudnia 2013 r. nikt się nie stawił (protokół k. 58)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. był zobowiązany do uiszczania renty alimentacyjnej na rzecz dwóch synów- R. i D. M.. Z uwagi na niemożność wygzekwowania powyższego świadczenia, należne alimenty od listopada 1993 roku do kwietnia 2004 roku wypłacone zostały osobie uprawnionej do alimentów z funduszu alimentacyjnego. Łącznie z opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu jest to kwota 41.081,65 zł.

W dniu 8 marca 2013 r. S. M. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych- Oddziału w Z. wniosek o umorzenie należności likwidowanego funduszu za okres od listopada 1993 r. do kwietnia 2004 r. w łącznej kwocie 41.081,65 zł.

Do wniosku zostały załączone następujące dokumenty: oświadczenie o możliwości płatniczych dłużnika, oświadczenie o miesięcznych kosztach w związku z prowadzeniem gospodarstwa domowego, rachunki z tytułu ponoszonych kosztów utrzymania, odpisy skrócone aktu urodzenia dzieci i małżeństwa, zawiadomienie Komornika Sądowego o zajęciu rachunku bankowego z dnia 12 listopada 2011 r., wezwanie do zapłaty z dnia 2 marca 2013 r., rachunki z tytułu ponoszenia kosztów leczenia, kopia dowodu osobistego, pismo adresowane do Naczelnika Urzędu Skarbowego w W., decyzje i zaświadczenia z MOPS w R., oświadczenie z dnia 10 kwietnia 2013 r. dotyczące zaległości względem ZUS i US z tyt. prowadzonej działalności gospodarczej, zestawienia dochodów z działalności gospodarczej za okres 06.2012-02.2013 i 07.2011-05.2012 r., dokumentacje medyczna dotyczącą dzieci.

Z dokumentów tych wynikało, iż S. M. prowadzi działalność gospodarczą i z tego tytułu osiąga dochody w wysokości 1.800,00 zł netto miesięczne. Na jego utrzymaniu pozostaje niepracująca żona i dwójka małoletnich dzieci. Źródłem utrzymania rodziny jest dochód z prowadzonej działalności gospodarczej oraz świadczenia rodzinne z MOPS-u. S. M. posiada zaległości w Urzędzie Skarbowym, w ZUS-ie, wobec OPS, ma zobowiązania wobec dostawców, u osób fizycznych, zalega również z czynszem i z rachunkami za media (dowód: wniosek o umorzenie należności wraz z załącznikami k. 43 akt ZUS (...)).

Pismem z dnia 7 maja 2013 r. ZUS poinformował S. M. o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji w trybie art. 10 k.p.a. (dowód: pismo z dnia 7 maja 2013 r. k. 109 akt ZUS (...)).

Decyzją z dnia 26 czerwca 2013 roku Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. – Likwidator Funduszu Alimentacyjnego odmówił S. M. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością tego funduszu za okres od listopada 1993 roku do kwietnia 2004 roku, w łącznej kwocie 41.081,65 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż obecna sytuacja S. M. nie pozwala na jednorazowe uregulowanie należności i wynika głównie z problemów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz z faktu malejących przychodów z tego tytułu. Powody te - dysponowanie ograniczoną ilością środków finansowych - w świetle obowiązujących przepisów nie mogą być traktowane jako okoliczności jednoznacznie przemawiające za umorzeniem należności. Ponadto, organ rentowy podniósł, iż kłopoty finansowe wnioskodawcy nie mają charakteru trwałego, a

sam wnioskodawca nie jest pozbawiony możliwości podejmowania pracy zarobkowej z przyczyn zdrowotnych czy z powodu sprawowania osobistej nad obłożnie chorym członkiem rodziny (dowód: decyzja nr (...) k. 110-111 akt ZUS (...)).

Zarządzeniem z dnia 11 października 2013 r. S. M. został zobowiązany do przedstawienia Pit-ów za ostatnie 5 lat, wyciągu z posiadanych kont, zaświadczenia z ZUS o wysokości zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, przedstawienia dokumentacji potwierdzającej straty z tytułu prowadzonej działalności oraz innych dowodów pozwalających na ustalenie jego sytuacji materialnej w terminie 14 dni. Do dnia rozprawy, która była wyznaczona na dzień 3 grudnia 2013 r. S. M. nie wykonał w/w zobowiązania. W dniu 3 grudnia 2013 r. po wydaniu wyroku w sprawie wpłynęło do tut. Sądu pismo procesowe wnioskodawcy wraz z wnioskiem o odroczenie terminu (dowód: zarządzenie z dnia 11 października 2013 r. k. 46 akt sądowych, pismo procesowe z dnia 3 grudnia 2013 r. k. 61 akt sądowych).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów. Złożone dokumenty nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. M. należało oddalić.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255 ze zm.), w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Z przytoczonego wyżej przepisu wynika zatem, że tylko szczególnie uzasadnione sytuacje pozwalają na umorzenie należności. Szczególnie uzasadnione, to znaczy wyjątkowe, losowe, które ze względów zdrowotnych lub rodzinnych tak obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności.

Przywołany przepis nie definiuje pojęcia „szczególnie uzasadnionych wypadków”, wskazując jedynie, że mają one dotyczyć sytuacji zdrowotnej lub rodzinnej dłużnika alimentacyjnego. Jednocześnie przepis ten stanowi wyjątek od reguły zwrotu wypłaconych z funduszu świadczeń. Zastrzeżoną zatem w art. 68 w/w ustawy możliwość umorzenia należności funduszu alimentacyjnego należy traktować z dużą ostrożnością jako swoisty przywilej dłużnika alimentacyjnego. Wskazać należy, iż „szczególnie uzasadnione wypadki” zachodzą wtedy, gdy mają one charakter obiektywny i niezależny od strony, jak np. choroba uniemożliwiająca pracę i jednoczesny brak świadczeń socjalnych lub z ubezpieczenia społecznego albo niemożność podjęcia zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad innym członkiem rodziny.

W niniejszej sprawie żądanie wnioskodawcy nie znajduje uzasadnienia w świetle przepisu art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wnioskodawca nie przedstawił Sądowi, pomimo zobowiązania, żadnych dowodów, które mogłyby świadczyć o zaistnieniu szczególnie uzasadnionej sytuacji warunkującej umorzenie zadłużenia. Wnioskodawca powołał się na bardzo trudną sytuację rodzinną, jednak, jak słusznie wskazał na to organ rentowy sytuacja ta wynika głównie z problemów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej i ma charakter nietrwały. Wnioskodawca jako osoba zdrowa ma możliwość podjęcia innej pracy zarobkowej i spłaty zadłużenia. Ponadto, wskazać należy, iż na utrzymaniu wnioskodawcy pozostaje niepracująca żona i dwójkę małoletnich dzieci. Na dzieci wypłacane są zasiłki z MOPS-u, natomiast żona wnioskodawcy jest osobom bezrobotną. Wskazać należy, iż na żonie wnioskodawcy, tak jak na nim samym ciąży ustawowy obowiązek zaspakajania potrzeb rodziny. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów, które wykluczałyby możliwość podjęcia przez małżonkę pracy zarobkowej,

zwłaszcza, że dzieci wnioskodawcy są już w wieku który nie wymaga nadzoru i opieki całodobowej. Z powyższych powodów trudno zatem uznać sytuację rodzinną wnioskodawcy za szczególną.

Podnieść należy, iż ustawodawca w przepisie art. 68 ww. ustawy przyznał ubezpieczonym uprawnienie do występowania z trzema rodzajami wniosków – o umorzenie należności, o rozłożenie na raty należności, o odroczenie terminu płatności. Zgodnie z zasadą racjonalnego działania ustawodawcy, stwierdzić należy, że ustawodawca przewidział trzy odmienne sytuacje faktyczne, do których należy dostosować konkretny rodzaj wniosków i które taki wniosek uzasadniają. Skoro ustawodawca przewidział możliwość wystąpienia z wnioskiem o odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty należności, to logicznym jest, że wniosek o umorzenie należności może jedynie uzasadniać taka sytuacja, kiedy ubezpieczony z uwagi na sytuację rodzinną, bądź zdrowotną, nie będzie nigdy w stanie spłacić zadłużenia, a taka sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu, zdolność wnioskodawcy do podjęcia innej pracy zarobkowej niż wykonywana nie stanowi uzasadnienia dla potraktowania sytuacji wnioskodawcy za szczególnie trudną z powodów obiektywnych i tym samym nie stanowi podstawy do zastosowania tak wyjątkowego środka jak umorzenie należności wobec Funduszu, który wypłacał za wnioskodawcę jego zobowiązania.

Wobec powyższego, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z przywołanymi przepisami, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Orzekając o kosztach Sąd kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Wnioskodawca, który jest stroną przegrywającą sprawę, obowiązany jest zwrócić na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego które w sprawie wyniosły 60,00 zł. (§ 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r. poz. 490)).

SSA w SO H. Witkowska - Zalewska